

**Житомирський медичний інститут
Житомирської обласної ради**

Кафедра природничих та соціально-гуманітарних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної
роботи ОБЛАСНОГО МЕДИЧНОГО ІНСТИТУTU

Світлана ПОПЛАВСЬКА

«26» серпня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

КЛІНІЧНА ПСИХОЛОГІЯ

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 227 «Фізична терапія, ерготерапія»

Освітньо-професійна програма: «Фізична терапія, ерготерапія»

Вид освітньої компоненти: **вибіркова**

Мова викладання: державна

Форма навчання: денна

2022 рік

Робоча програма освітньої компоненти «Клінічна психологія» для здобувачів вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія», освітньо-професійної програми «Фізична терапія, ерготерапія», освітнього ступеня бакалавр.
«24» серпня 2022 року

Розробник: Боримська Л.В. – асистент кафедри природничих та соціально-гуманітарних дисциплін, викладач-методист, психолог-методист.

Робоча програма освітньої компоненти «Клінічна психологія» затверджена на засіданні кафедри природничих та соціально-гуманітарних дисциплін

Протокол № 1 від «25» серпня 2022 року.

Завідувач кафедри

к.п.н., доцент Круковська І.М.

Схвалено Вченовою радою Житомирського медичного інституту ЖОР для здобувачів вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія», освітньо-професійної програми «Фізична терапія, ерготерапія», освітнього ступеня бакалавр.

Протокол № 1 від «26» серпня 2022 року

Узгоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Фізична терапія, ерготерапія»

Гарант ОПП

к.м.н., доцент Грищук С.М.

Перезатверджено

«____»_____, 20____

«____»_____, 20____

«____»_____, 20____

«____»_____, 20____

1. Мета вивчення освітньої компоненти

Психологічна допомога в медичній практиці полягає в клініко-психологічному дослідженні та оцінці стану пацієнта, аналізі психологічних аспектів хвороби та в психологічній допомозі із застосуванням сучасних засобів психотерапії, психопрофілактики, психогігієни.

Клінічна психологія вивчає фундаментальні поняття проявів психічної патології, основні патологічні симптоми та синдроми психічних розладів, порушення психіки внаслідок соматичних захворювань, особливості пацієнтів, які страждають на різні розлади та можливості психологічної допомоги в структурі комплексного лікування.

У зв'язку з цим знання клінічної психології, а також деяких напрямків реабілітації в професійній підготовці бакалавра за спеціальністю «Фізична терапія, ерготерапія» мають дуже важливе значення.

У процесі вивчення дисципліни «Клінічна психологія» студенти набувають знань, які дають змогу медичному працівникові зрозуміти психологічні особливості хвоюї людини та організувати процес її психосоціального відновлення.

Мета даної освітньої компоненти — ознайомити слухачів з сучасними теоретичними уявленнями та практичними напрацюваннями відносно розладів психіки та поведінки.

Психологічна допомога в медичній практиці полягає в клініко-психологічному дослідженні та оцінці стану пацієнта, аналізі психологічних аспектів хвороби та в психологічній допомозі із застосуванням сучасних засобів психотерапії, психопрофілактики, психогігієни.

Завдання освітньої компоненти – вивчення психологічних особливостей пацієнтів та їх реагування на своє захворювання; оволодіння навичками роботи з психологічними техніками диференціальної діагностики невротичних та психічних розладів; ознайомлення студентів із специфікою психотерапії невротичних, пов'язаних зі стресом та соматоформних

роздадів; розробка заходів з питань збереження психічного здоров'я та психологічного благополуччя.

Ефективна організація психологічної підготовки майбутніх фахівців сприятиме культивуванню пізнавальної мотивації у питаннях формування професійної компетентності, оволодінню комплексом психологічних знань, умінь і навичок, необхідних для успішного виконання професійних завдань.

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти та Освітньої професійної програми підготовки дана ОК забезпечує набуття студентами компетентностей:

Загальні:

- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- Навички міжособистісної взаємодії.
- Здатність працювати в команді.
- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні:

- Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії;
- Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії.

1.1 Обсяг освітньої компоненти

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика освітньої компоненти
		денна форма навчання
Кількість кредитів ECTS- 4	Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»	Вибіркова
Модулів - 1 Змістових модулів -2	Спеціальність: 227 «Фізична терапія, ерготерапія»	Рік підготовки: 4-й
Загальна кількість годин – 120		Семестр 7-й
Годин для денної форми навчання: аудиторних-56 самостійної роботи студента - 64	Освітній ступінь: бакалавр	Лекції 20 год. Практичні 36 год. Лабораторні 0 - год. Самостійна робота 64 год. Вид контролю: ПМК

1.2 Статус освітньої компоненти

Вибіркова

1.3 Передумови для вивчення освітньої компоненти

Передумови для вивчення ОК:

- ґрунтуються на попередньо вивчених ОК: «Філософія», «Історія медицини», «Психологія та патопсихологія. Психологія людей з особливими потребами»;
- інтегруються з такими ОК: «Фізіологія», «Загальна теорія здоров'я та здорового способу життя», «Основи догляду за хворими та інвалідами», «Етика та професійна етика»;
- закладає фундамент для подальшого засвоєння здобувачами знань та умінь з циклу ОК професійної і практичної підготовки бакалавра.

**1.4 Очікувані результати навчання:
Результати навчання згідно профілю програми, після вивчення
освітньої компоненти:**

- Спілкуватися усно та письмово українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування; складати документи, у тому числі іноземною мовою (мовами).
- Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.
- Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.

Критерії оцінювання результатів навчання

Поточне тестування та самостійна робота								ІДРС	ПМК	СУМА
Модуль 1										
Змістовий модуль 1-2										
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8			
7	7	7	7	7	7	7	7	4	40	100
56										

№ з/ п	Форми контролю	Засвоєння теоретични х знань	Формуванн я практични х вмінь	Самостій на робота	Індивідуальн а робота
1.	Поточний контроль				
	Заняття 1	3	3	1	
	Заняття 2	3	3	1	
	Заняття 3	3	3	1	
	Заняття 4	3	3	1	
	Заняття 5	3	3	1	
	Заняття 6	3	3	1	
	Заняття 7	3	3	1	
	Заняття 8	3	3	1	
	Разом	24	24	8	4
				60	
2.	Підсумковий модульний контроль			40	

3.	Разом сума балів за засвоєння модуля	100
----	--------------------------------------	-----

- Максимальна сума балів поточного контролю – 60 балів;
- Загальна кількість занять (практичних, семінарських, лабораторних) в модулі – n;
- Максимальна кількість балів за кожне заняття для поточного контролю визначається:

$$\frac{60 \text{ (балів)}}{n} = m(\text{балів})$$

$$\frac{60 \text{ (балів)}}{8} = 7 \times 8 + 4 \text{ б. (ІДРС)}$$

4 бали, що лишилися від ділення, є максимальним балом, що може бути присвоєний студенту за виконання індивідуальної (дослідної) самостійної роботи.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент на одному практичному занятті при вивчені модуля – 7 балів.

« 5 » - 7 балів

« 4 » - 5-6 балів

« 3 » - 4 бали

« 2 » - 3 бали і менше

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент для допуску до підсумкового модульного контролю – 32 бали.

Самостійна робота, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті – 1 бал.

Бали за індивідуальні завдання нараховуються студентові лише при успішному їх виконанні та захисті. Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх обсягу та значимості, в даному випадку – 4 бали. Вони додаються до суми балів, набраних студентом за поточну навчальну діяльність у модулі.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, , практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

1.6. Засоби діагностики результатів навчання

1. Підсумковий модульний контроль

2. Програма освітньої компоненти

Модуль I. Загальна та спеціальна клінічна (медична) психологія

Змістовий модуль I. Загальна клінічна (медична) психологія

Тема 1. Вступ до клінічної психології. Клінічна (медична) психологія як наукова дисципліна.

Тема 2. Концепція психічного здоров'я і хвороби. Норма та патологія, здоров'я та хвороба у клінічній психології.

Тема 3. Методологія та основні методи клініко-психологічного дослідження.

Змістовий модуль 2. Спеціальні теоретичні та прикладні аспекти клінічної психології.

Тема 4. Розлади особистості. Межові розлади особистості. Невротичні розлади

Тема 5. Психосоматичні розлади

Тема 6. Стрес. Гострий стресовий розлад та посттравматичний стресовий розлад

Тема 7. Внутрішня картина хвороби. Психологія хвого та лікувального середовища. Психологія та психотерапія болю

Тема 8. Спеціальна клінічна психологія

Тема 9. Вікова клінічна психологія

Тема 10. Психогігіена та психопрофілактика у клінічній психології.

2.4.Структура освітньої компоненти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
		л	п	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6
Модуль I. Загальна та спеціальна клінічна (медична) психологія					
Змістовий модуль I. Загальна клінічна (медична) психологія					
Тема 1. Вступ до клінічної психології. Клінічна (медична) психологія як наукова дисципліна.	6	2	-	-	4
Тема 2. Концепція психічного здоров'я і хвороби. Норма та патологія, здоров'я та хвороба у клінічній психології.	10	2	4	-	4
Тема 3. Методологія та основні методи клініко-психологічного дослідження.	14	2	4	-	8
Змістовий модуль 2. Спеціальні теоретичні та прикладні аспекти клінічної психології.					
Тема 4. Розлади особистості. Межові розлади особистості. Невротичні розлади	14	2	4	-	8
Тема 5. Психосоматичні розлади	10	2	4	-	4
Тема 6. Стрес. Гострий стресовий розлад та посттравматичний стресовий розлад	10	2	4	-	4
Тема 7. Внутрішня картина хвороби. Психологія хворого та лікувального середовища. Психологія та психотерапія болю	14	2	4	-	8
Тема 8. Спеціальна клінічна психологія	14	2	4	-	8
Тема 9. Вікова клінічна психологія	14	2	4	-	8
Тема 10. Психогігієна та психопрофілактика у клінічній психології	10	2	-	-	8
ПМК 1	4		4		
Разом за модулем 1					
Всього годин	120	20	36		64

2.2 Тематичний план лекцій

№	Тема	К-ть годин
1.	Тема 1. Вступ до клінічної психології. Клінічна (медична) психологія як наукова дисципліна.	2
2.	Тема 2. Концепція психічного здоров'я і хвороби. Норма та патологія, здоров'я та хвороба у клінічній психології.	2
3.	Тема 3. Методологія та основні методи клініко-психологічного дослідження.	2
4.	Тема 4. Розлади особистості. Межові розлади особистості. Невротичні розлади	2
5.	Тема 5. Психосоматичні розлади	2
6.	Тема 6. Стрес. Гострий стресовий розлад та посттравматичний стресовий розлад	2
7.	Тема 7. Внутрішня картина хвороби. Психологія хворого та лікувального середовища. Психологія та психотерапія болю	2
8.	Тема 8. Спеціальна клінічна психологія	2
9.	Тема 9. Вікова клінічна психологія	2
10.	Тема 10. Психогігієна та психопрофілактика у клінічній психології	2
Всього:		20 год.

2.3 Тематичний план практичних занять

№	Модуль 1.	К-ть годин
1.	Тема 1. Клінічна психологія як галузь психологічної науки	2
2.	Тема 2. Методи дослідження в клінічній (медичній) психології	2
3.	Тема 3. Основи клінічної нейропсихології	2
4.	Тема 4. Основи психосоматики	2
5.	Тема 5. Стрес. ПТСР	2
6.	Тема 6. Внутрішня картина хвороби.	2
7.	Тема 7. Спеціальна клінічна психологія. Основи психологічного впливу в клініці	2
8.	Тема 8. Вікова клінічна психологія. Психологічний супровід у клініці	2
9.	Тема 9. Підсумковий модульний контроль-І	2
	Всього:	24 год

2.4. Тематичний план самостійної роботи

№ п/п	Тема	К-ть годин
1.	Клінічне інтерв'ю як один з методів психологічного обстеження у клініці.	4
2.	Психологія суїцидальної поведінки.	4
3.	Клініко – психологічні втручання (інтервенції)	4
4.	Психологія хворих з дефектами тіла та аномаліями розвитку.	4
5.	Психологія аномального розвитку: психологічна характеристика дітей при різних формах аномального розвитку	4
6.	Види професійного стресу.	4
7.	Специфічні психосоматичні розлади	4
8.	Хвороба як самостійна психотравма.	4
9.	Психологічний вплив госпіталізації на хворого.	4
10.	Психологічна адаптація хворого до хвороби.	4
11.	Механізми психологічного захисту хворого.	4
12.	Розкрийте поняття копінг – поведінки і її роль в реабілітації хворого..	4
13.	Ятрогенні попередження.	4
14.	Принципи організації психологічної допомоги в системі охорони здоров'я.	4
15.	Розлади пізнавальних та емоційно-вольових процесів особистості: клінічні аспекти.	4
16.	Поняття делінквентної та адиктивної поведінки.	4
Всього:		64 год

2.5. Зміст програми

Змістовий модуль 1. Загальні теоретичні та методологічні аспекти клінічної психології

ЛЕКЦІЯ

Тема 1. Вступ до клінічної психології

Предмет та завдання клінічної психології. Розділи клінічної психології: патопсихологія, нейропсихологія, психосоматика, психологія розладів особистості, неврозологія, психогігієна, психопрофілактика та інші. Завдання клінічної психології у сфері освіти. Завдання клінічної психології у сфері охорони здоров'я. Завдання клінічної психології у соціальній сфері. Історія становлення клінічної психології. Сучасні проблеми клінічної психології Україні та за кордоном. Концепція розвитку охорони психічного здоров'я в Україні на період до 2030 р.

ЛЕКЦІЯ

Тема 2. Концепція психічного здоров'я і хвороби. Норма та патологія, здоров'я та хвороба у клінічній психології

Поняття норми в клінічній психології, види норми. Патологія та розлад в клінічній психології: співвідношення понять. Критерії психічного розладу. Зміст поняття «здоров'я» в клінічній психології. Негативне, позитивне, загальне визначення здоров'я. Критерії психічного здоров'я за ВООЗ. Рівні психічного здоров'я. Розуміння хвороби у клінічній психології. Конструкт хвороби. Біомедична та біопсихосоціальна модель хвороби. Поняття «інвалідність» як крайня форма патології. Класифікації розладів психіки та поведінки (МКХ- 10, DSN-V). Симптоми та синдроми психічних розладів. Патопсихологічні регистри-синдроми: шизофренічний, афективно-ендогенний, олігофренічний, екзогенно-органічний, ендогенно- органічний, особистісно-аномальний, психогенно-психотичний, психогенно-невротичний.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА

Тема 1. Клінічна психологія як галузь психологічної науки

Визначення поняття «клінічна психологія». Предмет та завдання клінічної психології. Структура клінічної психології: клінічна нейропсихологія, патопсихологія, психосоматика, психологія аномального розвитку та девіантної поведінки.

Зв'язки клінічної психології з іншими науками: психіатрією, поведінковою неврологією, поведінковою медициною, психологією здоров'я.

Методологічні принципи клінічної психології. Принцип розвитку, принцип структурності, принцип особистісного підходу.

Етика в клінічній психології. Етичні моделі – модель Гіпократа, модель Парацельса, деонтологічна модель, біоетика.

ЛЕКЦІЯ

Тема 3. Методологія та основні методи клініко-психологічного дослідження

Нозологічна та описово-феноменологічна парадигми діагностики хвороби. Діагностичні принципи-альтернативи розмежування психологічних

феноменів і психопатологічних симптомів. Мета та основні завдання клініко-психологічного дослідження. Структура клініко-психологічного дослідження. Особливості проведення клініко-психологічного інтерв'ю. Метод аналізу історії життя особи (анамнез). Суб'єктивний та об'єктивний анамнез. Метод спостереження за поведінкою особи в клінічній психології. Метод генеограми у клінічній психології. Поняття про клініко-психологічний експеримент.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА

Тема 2. Методи дослідження в клінічній психології

Особливості, систематика і функції клінічної діагностики.

Клінічне інтерв'ю

Експериментально – психологічні методи дослідження.

Дослідження особистості хворого біографічним методом.

Змістовий модуль 2. Спеціальні теоретичні та прикладні аспекти клінічної психології

ЛЕКЦІЯ

Тема 4. Розлади особистості. Межові розлади особистості.

Невротичні розлади

Акцентуації характеру особистості : сутність, класифікація. Загальна характеристика розладів особистості. Критерії діагностики розладів особистості. Чинники виникнення розладів особистості. Класифікація розладів особистості за МКХ-10, їх основні характеристики. Основи діагностики та психотерапії розладів особистості.

Загальне поняття про невротичні розлади. Невротичні реакції, невротичні стани і невротичний розвиток особистості. Психодинамічна теорія розвитку невротичних розладів. Когнітивно-поведінкова теорія розвитку невротичних розладів. Критичний вік розвитку невротичних розладів. Неправильний стиль виховання як чинник формування невротичного розладу. Класифікація невротичних розладів за МКХ-10. Фобічний розлад. Генералізований тривожний розлад. Дисоціативний (конверсійний) розлад. Обсесивно-компульсивний розлад. Панічний розлад. Неврастинія. Особливості діагностики та корекції невротичних розладів.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА

Тема 3. Основи клінічної нейропсихології

Характеристика нейропсихології та її напрями. Загальні принципи функціонування мозку людини. Методи та завдання нейропсихологічного дослідження.

Аналізаторні системи та їх нейропсихологічні розлади. Поняття про сенсорні та гностичні розлади (агнозії, псевдоагнозії).

Проблема мови у нейропсихології: поняття про коркові зони мови, поняття про афазії. Класифікація афазій за Луріє: сенсорна, еферентна моторна афазія, амнестична, аферентна (артикуляційна) моторна афазія, семантична, динамічна, провідникова.

Апраксії та їх класифікація.. Класифікація апраксій за Луріє: кінестетична, просторова, кінетична або еферентна, регуляторна.
Методи нейропсихологічного дослідження. Схема загального опису хворого (за Глозман).

ЛЕКЦІЯ

Тема 5. Психосоматичні розлади

Визначення поняття «психосоматичні розлади», «соматопсихічні розлади». Психосоматичні співвідношення в межах норми. Чинники розвитку психосоматичних розладів. Класифікація психосоматичних розладів (за Чабаном О., Хаустовою О.)

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА

Тема 4. Основи психосоматики

Принципи концепції специфічності за Ф.Александером.

Специфічні психосоматичні розлади («чікагська сімка»): бронхіальна астма, виразка шлунку та 12-палої кишki, гіпертонічна хвороба, ревматоїдний артрит, виразковий коліт, атопічний нейродерматит, цукровий діабет.

Концепція профілю особистості. Зміна психічної діяльності при хронічних соматичних захворюваннях. Механізм «замкненого кола».

Поняття «психосоматичного циклу»

Психосоматичні аспекти болю. Дослідження Анохіна, Ананьєва, Бічера, Беркенбліт, Енгеля та ін.

ЛЕКЦІЯ

Тема 6. Стрес. Гострий стресовий розлад та посттравматичний стресовий розлад

Поняття про «стрес», «стресостійкість», «копінг-стратегії», «механізми психологічного захисту», «інвалідність», «стигма», «інклузія». Загальний адаптаційний синдром (за Г. Сельє).

Ознаки гострого стресового розладу. Етапи переживання ГСР. Поняття та чинники розвитку посттравматичного стресового розладу..

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА

Тема 5. Стрес. ПТСР

Види посттравматичного стресового розладу. Критерії діагностики посттравматичного стресового розладу за МКХ-10 і DSM-V. Сучасні критерії діагностики та види психотерапії посттравматичного стресового розладу

ЛЕКЦІЯ

Тема 7. Внутрішня картина хвороби. Психологія хворого та лікувального середовища. Психологія та психотерапія болю

Психологія хворого. Медико-психологічні особливості сучасного хворого. Суб'єктивна та об'єктивна важкість захворювання. Поняття про внутрішню картину хвороби. Складові внутрішньої картини. Типи хвороб за їх значенням для особи та відповідні реакції на звістку про хворобу (за З.Д.Ліповські). Типи психологічного ставлення до хвороби (за А.Лічко, М.Івановим). Форми поведінки особи залежно від психологічної реакції на

звістку про хворобу (агравація, симуляція, дисимуляція). Поняття стигми, психологічні підходи до подолання стигматизації. Психологічні особливості лікувального середовища. Поняття про госпіталізм. Психологія медичного працівника. Комунікативні компетентності лікаря. Професійні психічні деформації медичного працівника. Ятрогенія. Особливості взаємовідносин між хворими в лікувальному закладі.

Поняття та функції болю. Види болю. Чинники інтенсивності бальового відчуття. Розуміння болі у психоаналізі. Психосоматична концепція болю Енгеля. Загальна характеристика психічного болю. Рівні та види обезболення. Психотерапія хронічного болю (психоаналіз, когнітивно-поведінкова психотерапія та ін.).

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА

Тема 6. Внутрішня картина хвороби.

Поняття внутрішньої картини хвороби.

Види ставлень до хвороби зі сторони хворого.

Психологія помирання. Схема Е. Кюблер-Росс.

Роль і міце поняття «внутрішня картина хвороби» в клінічній психології.

Роль клінічного психолога в комплексному лікуванні пацієнта.

Види ставлення до хвороби.

Психологія хворих з дефектами тіла та аномаліями розвитку.

ЛЕКЦІЯ

Тема 8. Спеціальна клінічна психологія

Психологія хворих кардіологічного профілю. Зміни психіки у пацієнтів із захворюваннями шлунково-кишкового тракту. Психологічні особливості хворих ендокринологічного профілю. Психологічні особливості осіб із захворюванням органів дихання. Специфіка діяльності клінічного психолога в терапевтичному відділенні. Психологія хворих з акушерською та гінекологічною патологією. Специфіка діяльності клінічного психолога в гінекологічному відділенні. Психологія хворих в доопераційний та післяопераційний період. Специфіка діяльності клінічного психолога в хірургічному відділенні. Психологія хворих з інфекційними захворюваннями. Специфіка діяльності клінічного психолога в інфекційному відділенні. Психологія хворих з косметичними дефектами та дефектами органів чуття. Специфіка діяльності клінічного психолога в дерматологічному відділенні. Психологія хворих з онкопатологією. Специфіка діяльності клінічного психолога з важкими хворими. Психологія хворих з психічним розладами. Специфіка діяльності клінічного психолога в психіатричній лікарні.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА

Тема 7. Спеціальна клінічна психологія. Основи психологічного впливу в клініці.

Визначення понять «здоров’я» і «хвороба».

Психологічні особливості хірургічних, онкологічних, гінекологічних хворих.

Зміни психіки пацієнтів кардіологічного профілю.

Клінічна психологія в дерматології.

Психологічні складові ендокринології.

Клініко – психологічні втручання (інтервенції) за Перре і Бауманом: медикаментозні (фармакотерапія), хірургічні (хіургія), фізичні (фізіотерапія), психологічні (психотерапія).

Характеристика підходів до класифікації методів психотерапії.

Основні напрями психотерапії: психодинамічний напрям; поведінковий напрям; екзистенціально– гуманістичний напрям.

ЛЕКЦІЯ

Тема 9. Вікова клінічна психологія

Соціальні та біологічні складові нормального та аномального розвитку людини. Розлади психіки і поведінки в немовлячому та ранньому віці (за В.Ковалевим, Д.Ісаєвим). Ознаки розладів спектру аутизму. Ознаки синдрому дефіциту уваги з гіперактивністю. Ознаки страху у дітей. Психічні та психосоматичні розлади у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. Розлади поведінки у підлітків. Психопатологія юності. Розлади психіки в період доросlostі, осіб похилого та старечого віку.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА

Тема 8. Вікова клінічна психологія. Психологічний супровід у клініці.

Психологія діагностичного процесу. Комунікативна компетентність лікаря.

Етапи діагностичного процесу. Перша зустріч лікаря і хворого.

Психологія терапевтичного процесу. Механізми психологічного захисту хворого.

Основні моделі побудови взаємин «лікар – хворий».

ЛЕКЦІЯ

Тема 10. Психогігієна та психопрофілактика у клінічній психології

Поняття «здоров'я» та його складові. Рівні здоров'я. Психологічні механізми, що забезпечують здоров'я особи. Психічне та психологічне здоров'я: співвідношення понять. Риси психологічно здорової особи (за К.Роджерсом). Поняття про внутрішню картину здоров'я. Особливості «врівноваженої» людини. Психогігієна у клінічній психології. Методи психогігієни. Психогігієна хворого та медичного працівника. Поняття психопрофілактики. Етапи психопрофілактики (первинна, вторинна, третинна). Види психопрофілактики. Універсальна та вибіркова психопрофілактика. Психопрофілактика психічних розладів.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА

Тема 9. Підсумковий модульний контроль

3. Форма поточного та підсумкового контролю

1. Усне опитування.
2. Тестовий контроль.
3. Програмований контроль.
4. Підсумковий модульний контроль.

4. Рекомендовані джерела інформації

Базові:

1. Вітенко І. С. Медична психологія: підручник / І. С. Вітенко. - К.: Здоровя, 2007. -208 с.
2. Губенко І. Я. Основи загальної і медичної психології, психічного здоров'я та міжособового спілкування: навч.посіб. / І. Я. Губенко, О. С. Карнацька, О. Т. Шевченко. - 2-ге вид., перероб. і доп. - К.: ВСВ "Медицина", 2018. - 312 с.
3. Несторович. - Тернопіль: ТДМУ;Укрмедкнига", 2008. - 480 с.
4. Практикум з психології : психодіагностичні методики для самопізнання /упорядник Періг І.М. – Тернопіль : СМП «Тайп», 2017. – с. 116
5. Табачніков О. Ю. Клінічна (медична) психологія: підручник / О. Ю. Табачніков, Ц.Б. Аброляхімова, О. О. Копчак. – К.: Книга-плюс, 2020. – 264 с.
6. Чабан О.С. Психічне здоров'я: підручник / О. С. Чабан, В. Т. Ящук, Я. М.

Допоміжні:

1. Варій М.Й. Загальна психологія.: підр. /для студентів вищ.навч.закл./ М.Й. Варій -/3-те вид./.- К.: Центр учебової літератури,2009. – 1007 с.
2. Загальна психологія: практикум / В. В. Волошина [та ін.]. - 4-е вид. - К.: Каравела, 2013. - 280 с.
3. Зелінська Т. М. Амбівалентність особистості: теорія, діагностика і психокорекція: навч. посіб. / Т. М. Зелінська. - К.: "Каравела", 2010. - 256 с.
4. Орбан-Лембrik, Л. Е. Соціальна психологія: навч. посіб. / Л. Е. Орбан-Лембrik. - К.: Академвидав, 2005. - 448 с.
5. Психологія: підручник / за ред. Ю. Л. Трофімова. - 6-е вид. - К.: Либідь, 2008. – 560 с.
6. Столяренко О. Б.Психологія особистості[Електронний ресурс]: навч. посіб. / О. Б. Столяренко. - К.: Центр учебової літератури, 2012. - 280 с.
7. Філоненко М. М. Психологія спілкування. Підручник. — К.: Центр учебової літератури,2008. — 224 с.